

μίαν τὰς παιδικάς μου ἀνοησίας, καὶ ἐν τῇ ἀγανακτήσει μου δὲ νοῦς μου ἀνεμιμνήσκετο εὐχρέστως τῆς Ἀρτέμιδος· ἡ εἰκών τῆς ἐπλανῆτος ἐφ' ὅλων ἑκείνων τῶν ἀνθρώπων τοῦ παρελθόντος· οὐχ ἡττον μία μόνη ἰδέα, ἀναλλοίωτος, ἔκυρίεις τὸ πνεῦμα μου· καὶ ἡ ἰδέα αὕτη ἡτοῦτοι ἡγαπώμην! "Οτε δὲ αἱ δηλητηριώδεις ἑκεῖναι σελίδες ἀνέφερον τὰ συμβάντα τῶν τελευταίων μηνῶν, τῶν διοίων ἐκάστην ὥραν διῆλθον ἐν παλμῷ ἀγωνίᾳ, ἔκλειον τοὺς ὄφθαλμούς μου θαυμαζόμενος ὑπὸ γλυκυτάτων ὄντερων. Καὶ τότε ἀνεμιμνησκόμην τῆς ὥρας ἀναδόχου μου, τῆς καλύβης τοῦ δάσους, τῶν περιπάτων μας καὶ τῶν ὥραιοτάτων ἑκείνων ἡμερῶν, καθ' ἓς, σιωπηλοὶ καὶ περίλυποι, ἐκρύπτομεν τὸν ἔρωτα μας εἰς τὰ βαθητάχαρδίας μας.

Οὐχ ἡττον, ἐν τῷ μέσῳ τῶν γλυκέων τούτων ὄντερων μου, ἡκουσα τὸν κηδεμόνα μου ἰσχυρίζομενον ὅτι ἐπαθον πλήρη διατάραξιν τοῦ λογικοῦ καὶ ὅτι πρὸς ἀπόδεξιν τῶν λόγων του, ἡτο ἕτοιμος νὰ προτείνῃ διαφόρους μάρτυρας· δὲν ἔδωκα οὐδεμίαν προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους του, διότι ἐνόμιζον ὅτι ἀλλητικές φωνή, γλυκεῖς καὶ περιπαθής, ἐψιθύριζεν εἰς τὸ οὖς μου: «Ἀνδρέα, σὲ ἀγαπῶ!.. Τώρα θέλεις ν' ἀποθάνης;»

'Η φωνὴ τοῦ εἰρηνοδίκου, ἀποταθέντος πρὸς ἐμέ, μὲ ἀπέσπασε τῶν γλυκέων ὄντερων μου.

Οἱ μάρτυρες, τοὺς διόποίους προτείνειν δὲ κύριος κόμης, ἀν προσκληθῶσι, δύνανται νὰ διαχύσωσιν ἀρκετὸν φῶς ἐπὶ τῆς ὑπόθεσεως; ταῦτης οὐχ ἡττον ἔχετε τὸ δικαιώματος, κύριε, νὰ μή τους παραδεχθῆτε.

— 'Ο Θεὸς φυλάξοι, κύριε! ἀνέκραξε ἀπεναντίας ἔχω μέγιστον ἐνδιαφέρον νὰ διαφωτισθῇ ἢ ὑπόθεσις αὕτη ὁσφ τὸ δυνατὸν καλλίτερον.

Τότε τὸ συμβούλιον προσεκάλεσε τὸν Μαρτίνον, τὸν θαλαμηπόλον τοῦ κυρίου Μωφέρ, ὃντα πρῶτον εἰς τὸν κατάλυγον τῶν μαρτύρων. Μεταξὺ ὅλων τῶν ὑπηρετῶν τοῦ φρουρίου, αὔτος ἡτο διαδόλον ἀντιπαθητικὸς εἰς ἐμέ, διότι ἐγνώριζον ὅτι ὁ ἐξ ἀπορρήτων τοῦ κόμητος. Ἐρωτηθεὶς παρὸ τοῦ προέδρου, ἀπήντησεν ὅτι μὲ γνωρίζει ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ὅτι πάντοτε διέκρινεν εἰς ἐμὲ ἀλλοκότους ἴδιοτροπίας καὶ φιλέκδικον ὄργήν, ἡτις πάραυτα ἐστρέρετο εἰς παραφόρους γέλωτας, ὅπως συνήθως συμβαίνει εἰς τοὺς παραφρονας, καὶ ὅτι ἰδίως τὰ συμπτώματα ταῦτα εἶχον λάβει: χαρακτῆρα σπουδαῖον ἀπὸ τῆς ἐκ τῆς Ἀιδελθέρους ἐπανόδου μου. Κατόπι διηγήθη τὴν παράδοξον ἰστορίαν τοῦ δάσους, ὅτι δηλαδὴ μικροῦ ἐδένετο ν' ἀποθάνῃ ἡ κόμησσα Ἀρτεμίς ἐξαιτίας μου, τὰς μετὰ τοῦ Πλακίδα φιλονεικίας μου, καὶ τέλος τὴν μετὰ τοῦ κηδεμόνος μου σκηνὴν τῆς ἐσπέρας ἑκείνης, καθ' ἣν, ἔνεκκ τῆς παραλόγου καὶ βιαίας ὄργης μου, εἶχον ἀπολέσει τὰς αἰσθήσεις μου.

Ο δεύτερος μάρτυς, ὑπηρέτης καὶ οὗτος τοῦ κόμητος, κατέθηκε σχεδὸν τὰ αὐτά· ἀλλὰ μετ' αὐτόν, ἐργάτης τις, φί-

λος τοῦ Πλακίδα, κατέθηκεν ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἐγνώριζεν ὅτι εἴμαι παράφρων καὶ ὅτι τὴν πρότεραίν μὲ εἰδὸν χορεύοντα μὲ τὰ παιδία εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ χωρίου καὶ μετ' ὅλιγον καταδιώκοντα αὐτά, ὡς μυνιώδης.

— Δὲν ἔχετε καμπίαν ἔνστασιν κατὰ τῶν μαρτύρων; μὲ ἡρώτησεν ὁ πρόεδρος.

— Οὐδεμίαν, κύριε, ἀπήντησε περιφρονητικῶς.

Τότε προσεκλήθη ὁ Ἀντώνιος, εἰς ἐκ τῶν ἵπποις μου. 'Ο νέος οὗτος μὲ ἡγάπαυπερβαλλόντως καὶ ὡς ἐκ τούτου μεγάλως ἐξεπλάγην ἰδὼν αὐτόν.

— Καθ' ἦν ἡμέραν—ἡρώτησεν αὐτὸν ὁ πρόεδρος—ἡ κυρία κόμησσα ἔπεισε μετὰ τοῦ ἵππου της εἰς τὸ δάσος, ἡκολούθεις καὶ σὺ τὸν κύριον βαρῶνον;

— Μάλιστα, ἔξοχώτατε, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος στενάξας βαθέως.

— Εἰπέ μας, τί γνωρίζεις ἐπὶ τοῦ συμβάντος τούτου;

— Τὸ λαθός δὲν ἡτον τοῦ ἀλόγου, διότι εἴναι πολὺ ἡμέραν ζῆσον, ἀλλά, ἐνῷ ἔτρεχε μὲ δρυμήν, ἡ κυρία κόμησσα τὸ ἐσταυμάτησε αἴρνιδίας καὶ τότε συνέθη νὰ πέσῃ...

— 'Ο κύριος βαρῶνος πῶς ἡτο κατ' ἑκείνην τὴν ἡμέραν, εἰχε τὴν ὅψιν ἡλλοιωμένην ἐκ τοῦ φόβου;

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἔξοχώτατε, ὁ κύριος βαρῶνος εἴναι πολὺ καλός ιππεὺς καὶ δὲν εἴναι δυνατὸν νὰ ἐφοβηθεί.

— Οὕτω λοιπὸν βεβαιοῦται, ὑπέλαβεν ὁ πρόεδρος, ὅτι ὁ κύριος βαρῶνος ἡτο ἐντελῶς ἀτάραχος κατ' ἑκείνην τὴν ἡμέραν;

— Πιστεύω, ἀπήντησεν ὁ ἵππος. 'Ηξεύρω δύμας ὅτι ὁ κύριος βαρῶνος προσέβαλλεται ἀπὸ παροξυσμούς: ἀλλ' ἑκείνην τὴν ἡμέραν δὲν εἶδα τίποτε.

— Εἶπες κατ' ἑκείνην τὴν ἡμέραν, δηλαδὴ τὸν εἶδες ἀλλην ἡμέραν προσέβαλλόμενον ὑπὸ παροξυσμῶν;

— Ποτέ! ἀλλὰ μοῦ τὸ εἶπον, τὸ ἡκουσα, ὅπως καὶ οἱ ἀλλοί.

— 'Απὸ ποτὸν τὸ ἡκουσεῖς;

— 'Απὸ τὸν κύριον Πλακίδαν.

— Συγγνώμην, διέκοψεν ὁ Γράγγερ, ἡθελούν νὰ μοι ἐξηγήσῃ ὁ μάρτυς τι ἐννοεῖ διὰ τῶν λέξεων, τὸ ἡκουσα, ὅπως καὶ οἱ ἀλλοί. Ποτοὶ εἴναι λοιπὸν αὐτοὶ οἱ ἀλλοί;

— "Ολοι αὐτοὶ ποῦ ἡλθοῦν ὡς μάρτυρες, ὑπέλαβεν ἀφελῶς ὁ Ἀντώνιος. 'Ο κύριος Πλακίδης μᾶς εἶπε τι ἔπεισε ν' ἀποκριθεῖσθαι τὸν κόμητον τοῦ συντρόπου του· παρατηρῶν δὲ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ καπηλείου καὶ μειδίων εἶπε:

— Μὰ τὸν Θεόν! ίδού μία ἀλλόκοτος ἐπιγραφή!

— Ή νεκρὸς γυνὴ ἡρείσθη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ συντρόπου της.

— Καὶ προχωρῶν ήξειδίας ἀκόμη, ἀγαπητέ μου, πολὺ περιεργότερα πράγματα, καὶ τότε πιστεύω ὅτι θὰ παύσης νὰ γελάς.

— Καὶ ἐτάχυνε τὸ βήμα, ως εἰς θέλουσα νὰ φθάσῃ δόσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον πρὸς τὸ μέρος, ἐνθα δὲν ἐδύνατο ν' ἀποδεῖξῃ εἰς αὐτὸν· διὰ τοῦ διαφέροντος τοῦ παρατηρῶν δὲ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ καπηλείου τοῦ μειδίων εἶπε:

— 'Οχι, κύριε, εἶπεν, αὐτὸς φάνεται ὅτι δέν έχει οὔτε τὸν κοινὸν νοῦν.

— Συγγνώμην, διέλαβεν ὁ Γράγγερ· διὰ τοῦ διαγωγῆ τοῦ κυρίου Πλακίδα φάνεται λίαν ὑποπτος. Τώρα θέλουμεν νὰ μάθωμεν μετεχειρίσθη βίσιν ἡ ἀπειλήν;

— "Οχι, κύριε, εἶπεν, αὐτὸς φάνεται

·Ο κόμης ἀνεσκίρησε.

— Ψεύδεται! ἀνέρχεται, εἶναι βλαχός...

— Θά μοι ἐπιτρέψετε νά σας παρατηρήσω, κύριε, ἐπανέλαβεν ἀταράχως δὲ Γράγγερ, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου μόνος δὲ πιστάτης σας εἴναι ὑπόλογος, διότι μόνος αὐτός, ως ἀποδεικνύεται, ὑπεκίνησεν δὲν αὐτὰ καὶ διέδωκε τόσα καὶ τόσα ἐναντίον τοῦ κυρίου βαρῶνου· τοσούτον δὲ εἴναι ἀληθές, διὰ τοῦτο δὲν ἐτολμήσατε νὰ τὸν προσκαλέσητε ἐνώπιον τοῦ συμβουλίου..

— Επειταί συνέχεια.

* * T.

ΜΑΝΟΥΗ ΓΟΝΖΑΛΕΣ

[Συνέχεια].

Εἰς τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ τὸ πλῆθος ἐζητωκράγυσε μετ' ἐνθουσιασμοῦ.

— Ζήτω ὁ δὸν Ἄλφονσος, ὁ δωδέκατος!

— Ήτο πράγματι διαδόχος τοῦ Ἐρρίκου, ὁ βασιλεὺς, τὸν διοίων ἐξέλεξαν οἱ συνωμόται.

Φθάσκωντες ἀπέναντι τοῦ ιερού, οἱ ἐπιφανέστεροι τῶν συνωμοτῶν, οἵον διάρχεις πίσκοπος τῆς Τολέδης, δέ κόμης δὲ Παλένσιας, δέ Μπενχέντες καὶ δέ δὸν Διέγος Δὲ Ζουνίγγας, συνοδευόμενοι ὑπὸ ἀστυνομικῶν κλητήρων, ἀγγελιαφόρων καὶ ἀπείρου πλήθους, ἀνήλθον τὰς βαθμιδίας αὐτοῦ, παιανίζοντας τῆς μουσικῆς καὶ ἐπευφυοῦντος τοῦ πλήθους.

Κατ' ἑκείνην ἀκριβῶς τὴν στιγμήν, δύο Ιππεῖς, ἀνήρ καὶ γυνὴ, διησυνόντο καλπάζοντες πρὸς τὴν Ἀβίλην, ἀκολουθούμενοι εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων βημάτων, ὑπό την πενθρού καὶ πενθροφορούντος ἀκολούθου.

Οτε δὲ ἡ νεκρὰ γυνὴ ἔφθασεν ἐνώπιον τῆς γνωστῆς ἐπιγραφῆς τοῦ καπηλείου, ἐσταυμάτησεν αἴρνης τὴν δρυμήν της φορβάρδος της καὶ ἐνευσεν εἰς τὸν ἀκόλουθον αὐτῆς νὰ πλησιάσῃ, ὅπως τὴν βοσκήσῃ νὰ καταβῇ. Πάραυτα δέ ἐμιμήθη αὐτὴν καὶ δὲν πιπεύς, δόστις, ρίψης τὰ ἡνία εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀκολούθου, διέταξε αὐτὸν νὰ περιμένῃ καὶ ἀπεμακρύνθη μετὰ τῆς συνοδοιπόρου του· παρατηρῶν δὲ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ καπηλείου καὶ μειδίων εἶπε:

— Μὰ τὸν Θεόν! ίδού μία ἀλλόκοτος ἐπιγραφή!

— Ή νεκρὸς γυνὴ ἡρείσθη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ συντρόπου της.

— Καὶ προχωρῶν ήξειδίας ἀκόμη, ἀγαπητέ μου, πολὺ περιεργότερα πράγματα, καὶ τότε πιστεύω ὅτι θὰ παύσης νὰ γελάς.

— Καὶ ἐτάχυνε τὸ βήμα, ως εἰς θέλουσα νὰ φθάσῃ δόσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον πρὸς τὸ μέρος, ἐνθα δὲν ἐδύνατο ν' ἀποδεῖξῃ εἰς αὐτὸν· διὰ τοῦ διαφέροντος τοῦ παρατηρῶν δὲ τὸ πρόσωπον ἀποκρύπτοντα δόλον του τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου.

Ο συνοδοιπόρος αὐτῆς ἡτο ἀνήρ ὑψηλούς ἀνακτήματος. Εφόρει πλατύγυρον πίλον, καλύπτοντα τοὺς ὄφθαλμούς του καὶ ἀποκρύπτοντα δόλον του τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου.

‘Η γυνὴ αὐτη, κακίπερ ἐπιμελῶς κεκχλυμένη διὰ καλύπτορες, ἔρχεται ως ἐκ τοῦ βαδίσματος αὐτῆς διὰ τὸ νέκ. Ὅτοι λεπτὴ καὶ μεταίου ἀναστήματος, ἐρειδόμενη δὲ ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ συνοδοιπόρου της, ἐβάθιζεν ἐπευημένως καὶ ἐφάνετο ωςανεὶ σύρουσα αὐτόν, ὅπως προφθάσῃ εἰς τὴν ἔναρξιν τῆς τελετῆς· χάρις δὲ εἰς τοὺς ἀγῶνας της, κατώρθωσε, δικασθίζουσα καὶ ἀπωθοῦσα τὸ πλήθος, νὰ φθάσῃ εἰς τὰς πρώτας σειρὰς τῶν θετῶν.

— Τώρα πλέον, δε, χωρὶς νὰ τὸ θέλης, καὶ ἀγνώριστοι ως εἴμεθα, τῷ εἶπεν ἀσθμαίνουσα, σ' ἔφερο ἕως ἐδῶ, ἀπέναντι τοιούτου θεάματος, τί ἔχεις ν' ἀντιτάξῃς; Θὰ πιστεύσῃς τώρα εἰς τοὺς ὄφθαλμούς σου, ἀπίστε αὖθιστε;

‘Ο συνοδοιπόρος της παρετήρησε μελαγχολικῶς καὶ μετ' ἀπιστεύτου καλοκαγαθίας τὸ ἀνδρείκελον τοῦ βασιλέως· Ερρίκου καὶ ἀπήντησεν ἀταράχως·

— ‘Ἀκόμη δὲν εἰμπορῶ νὰ πιστεύσω εἰς δ, τι βλέπω.

— Παραδέχομαι διὰ τοῦ οἱ ἀνδρες πολλάκις δὲν πρέπει νὰ πιστεύσωσιν εἰς τοὺς λόγους τῶν γυναικῶν, διότι δέρως των πλάττει ἐνίστε ἀνύπαρκτα πράγματα. Σὺ δύμως ἐπράξκες ἔγκλημα, μὴ πιστεύσας εἰς τοὺς λόγους τοῦ Κόμητος Δὲ Λεδέσμου, ὁ δοποῖος ἐσχάτως μαλισταὶ σοὶ ἔδωκεν ἀναμφισβήτητα δείγματα τῆς ἀφοσιώσεως του.

— Ναί, εἶναι ἀληθὲς διὰ τὸ δόν Βελτράν μοὶ ἀνέρερε πρὸ τριῶν ἡμερῶν περὶ τῆς νέας ταύτης ἐπιχειρήσεως τῶν συνωμοτῶν... Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸν γνωρίζω ὅλιγον φιλόποπτον καὶ δύσπιστον, δὲν ἔδωκε καὶ τόσην προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους του.

— Καὶ ίδου διὰ ἀπεδείγματος ἀληθεῖς, Ερρίκε, καὶ πρέπει νὰ λαβῆς αὐτηρὸ μέτρα περὶ τοῦ πρακτέου, ἀπήντησεν ἡ νεαρὰ γυνὴ, προσηλοῦσα ἐπὶ τοῦ βασιλέως τοὺς μεγάλους καὶ κυανοῦς αὐτῆς ὄφθαλμούς, οὔτινες ἔλαμπον παραδόξως· πρέπει διὰ παντὸς μέσου νὰ ἐμποδίσῃς αὐτοὺς τοὺς προδότας νὰ φέρωσιν εἰς πέρας τὸν ἀνότιον σκοπόν των.

— Πρέπει δύμως νὰ μάθω πρῶτον, εἶπεν διὰ βασιλέως μετὰ τοῦ συνήθους εἰς αὐτὸν δισταγμοῦ, τί ζητοῦσιν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι!

— ‘Ἄλλα δὲν ὑπάρχει αὖθιστος, ὁ δοποῖος νὰ μὴ γνωρίζῃ τις ζητοῦσιν αὐτοὶ οἱ ἄνθηις συνωμόται, ὑπέλαβε ζωηρῶς ἡ Αγνή. Εἰσαὶ, φαίνεται, διὰ μόνος αὖθιστος δοποῖος τὸ ἀγνοεῖς!

— ‘Ἄλλ' αἱ συνωμοσίαι δὲν ἔχουσι πάντοτε ἔνα σκοπόν. Τι; θέλεις λοιπόν, σκεπτόμενος τὰς ἀνοησίας τοῦ μὲν καὶ τοῦ δέ, ν' ἀποθάνω εἰς τοὺς πόδας μου;

— Εἰς τοὺς πόδας σου ἵσως, ἀλλ' ὅχι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου, Ερρίκε· διότι, μεταξὺ τοῦ ὄχλου τούτου, ὑπάρχουσι καὶ οἱ ἐπισημότεροι ἀνδρες τοῦ βασιλέου σου, οἱ δοποῖοι ἐπιδιώκουσι τὴν πτῶσίν σου.

— ‘Ἄδυνατον! ἐψιθύρισεν διὰ βασιλεύς, διέτις δὲν ἐδυνήθη νὰ καταστεῖῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων μου, Ερρίκε, καὶ θὰ ὁ-

μολογήσῃς διὰ εἶναι καλλίτερον ν' ἀποθνήσῃς διὰ τοῦ ἡ νὰ στερηθῇ, χωρὶς νὰ δυνηθῇ ν' ἀντισταθῇ, τῶν προνομίων ἔκεινων, τὰ δόποια οἱ πρόγονοι του ἐκληροδότησαν εἰς αὐτόν.

— ‘Ἐν δὲλλαις λέξεσι νὰ μ' ἐκθρονίσωσιν! ὑπέλαβεν ὁ ἀτυχὴς βασιλέυς. Καὶ τι μὲ τοῦτο; Δὲν εἶναι καλλίτερον νὰ ζῆταις θησυχος; ὑπὸ τὴν στέγην πτωχικῆς τινᾶς καλύβης ἡ ὑπὸ τὸ Ἀλκαζάρ, ὅπου εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ μένῃ πάντοτε ἀγριπνος, ὅπως κατασκοπεύῃ τὰ διαβήματα τῶν συνωμοτῶν μὲ τὸ ξῖφος ἀνὰ χειρας πάντοτε; ‘Ἄχ! τοιαύτη ζωή, τοιαύτη ἀπατηλὴ εὐτυχία, ἡ ὁποία, ἀντὶ ἀναπάντεως, μοὶ παρέχει αἰώνιους φόβους καὶ ἀνησυχίας καὶ ἡ ὁποία μοὶ ἀφαιρεῖ πᾶσαν ἐλευθερίαν ἐνεργείας καὶ μοὶ δεσμεύει τὰς συμπαθείας μου καὶ τὰς ἐπιθυμίας μου, τοιαύτη ζωή, Αγνή, ὄνομαζεται μαρτύριον καὶ ὅχι εὐτυχία, ὅπως σὺ νομίζεις· καὶ τοιαύτης ζωῆς, τοιαύτης εὐτυχίας εὐχαρίστως θὰ παρηγορήσῃ.

— ‘Ἄχ! ἀγαπητέ μου, εἶπε θλιβεωῶς ἡ νεαρὰ γυνὴ, εἰσαὶ σύ, ὁ δοποῖος ὄμιλες οὗτος;

— Διὰ νὰ πεισθῇς εἰς τοὺς λόγους μου, Αγνή, ὅφες με νὰ ἐρωτήσω τοὺς ἀνύπωπους τούτους, οἱ δοποῖοι μῆς περιστοιχίουσιν. Ἐκ τῶν ἀπλῶν τούτων ἀνθρώπων θὰ μάθης τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὴν βαθεῖαν ἐκπληξιν, τὴν ὁποίαν ἐνεπούσεν εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ βαρσοδέψου ἡ τολμηρὰ καὶ ἀσύνετος αὐτη ἀπόφασίς του, ἐθηκε φιλικῶς τὴν χειρὸν ἐπὶ τῶν ὅμων πολιτού τινός, καὶ ἐκείνην τὴν στιγμὴν συνομιλοῦντος μετά τίνος μικροσώμου ἀνύπωπου, καὶ γνωστοῦ δόντος εἰς δόλον σχεδὸν τὸν κόσμον ως ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος του· ἡτο δοποῖος περιφημότερος καθαρούστης τῆς Τολέδης.

— Φίλε μου! τῷ εἶπε μετὰ φιλικοῦ μειδιάματος, τί συμβίνει λοιπὸν ἐδῶ; τί σημαίνει ἡ συναθροίσις αὐτη τοῦ λαοῦ εἰς αὐτὴν τὴν πλατεῖαν;

‘Ο ἀγαθὸς πολίτης ἡνέψειν ὑπερμέτρως τοὺς ὄφθαλμούς, προσάλλωσεν ἐπ' αὐτοῦ δειλὴ καὶ περιέργα βλέμματα, ως ἂν εἰ ἐπρότεινεν εἰς αὐτὸν δύσλυτον αἰνιγμα, καὶ ἔμεινεν ἀφωνὸς ως ἰχθύς.

— Θὰ ἔρχεται ἀπὸ μακρούν ταξεῖδι, σύντεκνες; τῷ εἶπε τότε μετὰ στόμφου δικτύου· Μελάχμπος, ἐγερθεὶς ἐπὶ τῶν χερῶν τῶν ποδῶν του ως γέρων πετεινός· ‘Μπορεῖ ποτὲ νὰ μὴν ἔξενος τὸ μεγαλείτερο πράγμα, τὸ δοποῖον συνέβηκε ποτὲ εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν Μαύρων;

— ‘Ομολογῶ εἰλικρινῶς διὰ δὲν ἔξενωρ τίποτε, ἀπήντησεν διὰ βασιλέως.

— Μάθε λοιπόν, κύριε, διὰ δικτύου· Καστιλλίας συναθροίσθεις εἰς αὐτὴν τὴν πλατεῖαν, θὰ ζητήσῃ τὴν ἐκθρόνισιν τοῦ βασιλέως του Ερρίκου τοῦ Ναθροῦ.

— Πραγματικῶς; ὑπέλαβεν διὰ Ερρίκος ἐκπληγήτος. ‘Ἄλλ' αὐτὸς διὰ δύστυχης βασιλέως δὲν ἔχει πλέον στρατόν, δὲν ἔχει πλέον φίλους;

— Καλέ μου ἀνθρωπε, εἶπε τότε μεγαλοπρεπῶς διὰ καθαρούστης, καθὼς ἐνοῶ δὲν εἰσαὶ ἀνθρωπος τοῦ κόσμου· λοιπὸν ἀκουσει τι θὰ σου πῶ. ‘Οταν ἔνας βασιλέυς ἔχη ἐμπιστοσύνην εἰς ἄνα μόνον ἀνθρώπων καὶ ὅχι εἰς πολλούς, πρέπει νὰ ἔχῃ πρὸ ὄφθαλμῶν διὰ τὴν ἡμέραν ποὺ θὰ εὐρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην, ἔνας μόνος ἀνθρωπός· θὰ παρουσιασθῇ νὰ τὸν ὑπερασπίσῃ. ‘Ο δόν Βελτράν Δὲ Λὲ Κουέβας μπορεῖ σήμερα μόνος νὰ σώσῃ τὸν βασιλέα;

— Τότε, κατὰ τὴν γυνώμην σου, ὑπέλαβε μειδίῶν διὰ βασιλέως, αὐτὸς διὰ θηλίου εὐνοούμενος εἶναι ἡ αἰτία τῆς ὁργῆς τοῦ λαοῦ, διόποιος διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὸν βασιλέα του;

— Βεβαιότατα, κύριε· διότι αὐτὸς διάθιμος εἶναι ἄξιος γιὰ κρέμασμα! ἐτόλμησε νὰ εἰπῃ ὁ σύντροφος τοῦ καθαρούστηου. Ναί, ναί! καὶ πρέπει νὰ κρεμασθῇ εἰς μίχη ώραίκην πλατεῖαν, ἡ ὁποία εἶναι ἀντικρὺ ἀπὸ τὸ σπίτι μου!

— ‘Ο κόμης Δὲ Λεδέσμας, ἐξηκολούθησεν διὰ καθαρούστης, εἰναι φιλόδοξος ἀνθρωπός καὶ δὲν θέλει νὰ δηλώσῃ τὸν βασιλέα του;

— Τότε λοιπόν, ἡρώτησεν διὰ Ερρίκος, δικτύου· θὰ ἔκλεξῃ δὲλλον βασιλέα;

— Βέβαια· ἡλθε πλέον διὰ κόμπος· τὸ κτένι, εἶπε νεαρός τις βαρσοδέψης, διέτις ἡκροστο αὐτῶν μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος· διὰ τὴν ἀσυλεγχό πηγαίνη κακά, πρέπει κανεὶς ν' ἀλλαξῃ ἐργαλεῖα.

— ‘Η Αγνὴ ἀνεγγώρισε τὸν ἔξαδελφόν της Τέλλον.

Πλήρης ἀνησυχίας, ἔχαμήλωσε τὴν καλύπτραν της καὶ ἔσυρε πρὸς ἐκυτὴν τὸν βασιλέα, ὅπως ἀναγκάσῃ αὐτὸν νὰ φύγωσιν ἐκεῖθεν.

— Κατὰ λέγεις! προξέθηκεν διὰ Ερρίκος προμηθέουσον νέα ἐργαλεῖα καὶ ἐγὼ φεύγω διὰ νὰ σε ἀφήσω νὰ ἐργασθῇς μὲ μεγαλείτεραν προθυμίαν.

Καὶ χαριτίσας αὐτοὺς εὐγενῶς, ἐξηκρίνθη εἰς τὸ πλήθος μετὰ τὴν συνοδοιπόρου του, διευθυνθεὶς πρὸ τὸ μέρος τοῦ ιερού.

— Μετ' ὀλίγον ἀσταμάτησαν ἀπέναντι αὐτοῦ.

— ‘Αν ἔξευρον αὐτοὶ οἱ συνωμόται, εἶπεν διὰ Ερρίκος μετὰ γαληνιαίου μειδιάματος, διὰ εἰμαι παρὼν εἰς αὐτὴν τὴν καμψιδίαν των, χωρὶς νὰ με προσκαλέσωσι, θ' ἀπέθηκον ἐξ ἀγανακτήσεως.

— ‘Άλλα πότε λοιπόν, Ερρίκε, θὰ λάβης ὑπὸ σπιλυδαίων ἐποψίν ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα; Δὲν βλέπεις τὴν καταιγίδα, ἡ δοποία μέλλει ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἐκρυῇ ἐπὶ τὴν κεφαλῆσ σου;

— Εἶναι ἀνοησίαι, σοὶ ἐπαναλαμβάνω, Αγνή, καὶ ἀν δόλος αὐτὸς διὰ θηλίου· Ριζήσε τὸ πρόξωπόν μου, οὐδεὶς θὰ ἐτόλμασε τὸν ψώτη τὴν χειρα κατ' ἐμοῦ.’ Αλλως τε, ἀν ἔχω ισχυρούς ἔχθρους, ἔχω ἐπίστης καὶ ισχυρούς ὑποστηρικτάς.

— ‘Η Αγνὴ ψώσε τοὺς ὄμοιους μετὰ φρίκης.

Συγχρόνως δὲν διὰ Ερρίκος ἥρθαν χειρές τινα, θωπεύουσαν αὐτὸν εἰς τὸν τράχηλον

καί, στρατείς, εἶδε μοναχόν τινα, ὑπὸ τὸ μοναχικὸν σχῆμα τοῦ ὄποιου ἀνεγνώσιε τὸν κόμητα Δὲ Λεδέσμαν.

— Σὺ ἐδῶ; τῷ εἶπεν ὁ Ἐρρίκος. 'Ως φαίνεται, ὅλοι οἱ φίλοι μου ἔχουσι σκοπὸν νὰ παρασταθῶσιν ὡς ἀπάχθεῖς θεαταὶ εἰς τὴν ἔκθροντιν τοῦ βασιλέως τῶν.

— Μὲ κρίνετε κακῶς, Μεγαλειότατε, ὑπέλαθε ψυχρῶς ὁ δὸν Βελτράν. Εὐχαριστῶ ὅμως πολὺ τὴν ὠραίαν συνοδοιπόρου σας, διότι ἤκουσε τὰς συμβουλάς μου καὶ μετεχεισθη πάντα τρόπον, ὅπως ὀδηγήσῃ σήμερον τὸν βασιλέα τῆς Καστιλίας εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ἀβίλης.

'Ο Ἐρρίκος ἐγένετο κάτωχρος.

— Μή πως ἔπεισα εἰς παγίδα; ἐψιθύρισεν ὁ βασιλεὺς παρατηρῶν ἐναλλάξ τὸν ὑπουργόν του καὶ τὴν ἐρωμένην του. Μή πως εἴσαι σύ, Λεδέσμα, ὁ ὄποιος ἐσχεδίασες ὅλα ταῦτα; Καὶ σύ, Ἀγνή, μή πως εἴσαι συνένοχός του; "Ω! αἱ ὕδρεις τῶν ἔκθρων μου διεγέρουσι τὸ μειδίαμα ἐπὶ τῶν χειλέων μου, ἀλλ' ἡ προδοσία τῆς γυναικός, τὴν δοπιάν ἀγχαπῶ, καὶ τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὸν ὄποιον ἔδωκα πᾶσαν ἐμπιστοσύνην, θὰ κατεσπάρασσε τὴν καρδίαν μου.

— Διὰ νά σας πείσω περὶ τοῦ κινδύνου, ἀπήντησεν ὁ δὸν Βελτράν, ἐσκέφθην ὅτι ἔπρεπε νὰ καταρθώσω, δέστε καὶ σεῖς ὁ ἔδιος νὰ ἐννοήσητε αὐτόν, καὶ τὸ κατώρθωσα, Μεγαλειότατε.

— Οὕτω λοιπόν, νομίζων ὅτι ὑπήκουον εἰς ἀπλὴν ἴδιοτροπίαν τῆς Ἀγνῆς, ἐξετέλουν τὴν θέλησιν τοῦ ὑπουργοῦ μου; ὑπέλαθεν ὁ βασιλεὺς. Συνενοήθητε διὰ νὰ με καταστρέψητε . . .

— Διὰ νά σας σώσωμεν, Μεγαλειότατε, προσέθηκε μετ' ἐνθουσιασμοῦ ὁ κόμης Δὲ Λεδέσμας. Θέλω νὰ καταπατήσητε ὑπὸ τοὺς πόδας σας τὸν ὄριν, ὁ ὄποιος μέχρι τοῦδε ἐσύριζεν ἔρπων ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ' ὁ ὄποιος σήμερον ὄρθοῦται ἀγρίως διὰ νὰ σας κατασπαράχῃ.

Μειδίαμα πικρὸν ἐπλανήθη ἐπὶ τῶν ωχρῶν χειλέων τοῦ Ἐρρίκου.

— Μήπως λοιπὸν πρόκειται ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς τρεῖς, κόμη Δὲ Λεδέσμα, ν' ἀνατρέψωμεν τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο καὶ νὰ διαλύσωμεν τὸ ἀπειρον τοῦτο πλῆθος, τὸ δοπιόν πληροῦ τὴν πλατεῖαν τῆς Ἀβίλης;

— Μ' ἐκλαμβάνετε λοιπὸν ὡς ἀνόντον, Μεγαλειότατε; ὑπέλαθεν ὁ δὸν Βελτράν.

Φεῦ! ὑπέρερχ πολλὰ εἰς τὴν ζωὴν μου καὶ ἔχω ἀρκοῦσαν πεῖραν τοῦ κόσμου. Τὰ πάντα εἶνε ἔτοιμα διὰ τὸν ἀγῶνα καὶ δὲν εἴσθε, ὅπως νομίζετε, μόνος ἐνταῦθα, ἔρημος καὶ ἐγκαταλειμμένος. 'Ιδέτε τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, εἰς δοποῖς μᾶς περικυλοῦσι καὶ οἱ δοποῖς φρίνονται τοσοῦτον ἀνυπόμονοι. "Ολοι αὐτοὶ φέρουσιν ὑπὸ τοὺς μανδύας των τὰ ὅπλα των. Εἶνε πεντακόσιοι τὸν ἀριθμόν. 'Εκεῖ κατώ, ὑπὸ τὴν μεγάλην ἐκείνην σκηνήν, ἐπὶ τῆς δοποῖς ἐπίτηδες ἐτέθη ἡ ὑδρίστικὴ ἐκείνη δι' ὑμᾶς ἐπιγραφή, κρύπτονται ἔξηκοντα ἵππεις, οἱ δοποῖς σας περιμένουσι, Μεγαλειότατε. Αὐτοὶ εἶνε οἱ σωματοφύλακες τοῦ βασιλέως. 'Εν διαστήματι τριῶν ἡμε-

ρῶν συνέλεξα ἐκ τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν τρεῖς χιλιάδας περίπου στρατοῦ. 'Ο δὲ στρατάρχης Δ' Αρανζού θὰ ἐνωθῇ μετ' αὐτοῦ μὲ πέντε χιλιάδας τοξότας. 'Ο δὸν Ἀλβαρές καὶ ὁ κόμης Δ' Ἀλβης εἶνε ἐπὶ κεφαλῆς πολυαριθμοῦ ἵππου. "Ολοι αὐτοὶ μετ' ὄλιγον θὰ ἐλθωσιν εἰς τὴν Ἀβίλην. Δὲν θὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν συνωμοτῶν εἰς καὶ μόνος ἀνθρωπος, ὅπως εἰπετε πρὸ ὄλιγου, ἀλλ' ὅλοκληρος στρατὸς ὡς κερουνός θὰ ἐπιτέσῃ κατ' αὐτῶν. 'Αμφιβάλλετε λοιπὸν ἀκόμη, Μεγαλειότατε;

'Η Ἀγνή, τοὺς ὄφραλμούς ἔχουσα πλήρεις δακρύων, ἥκροπτο μετὰ προσοχῆς τῶν λόγων τοῦ Λεδέσμα.

— Κόμη, εἶπεν ὁ Ἐρρίκος μετὰ τινα σκέψην, δὲν εἶνε δυστύχημα δι' ἔνα βασιλέα νὰ προσβάλῃ διὰ τῶν ὅπλων τοὺς διδίους ὑπηκόους του;

'Ο εὐνοούμενος δὲν ἀπήντησεν, ἀλλὰ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐξεδήλου ἀγανάκτησιν.

'Η Ἀγνή, ἐσταυρωμένας ἔχουσα τὰς χειρας, παρετήρει αὐτὸν καὶ ἐθαύμαζε τὴν ἀταρχίαν του.

'Ο βασιλεὺς παρετήρησεν αὐτὴν καὶ ἡσάνθη μυχίαν θλίψιν.

— Τί σκέπτεσαι, Ἀγνή; τὴν ἡρώτησεν ἀποτόμως.

— Θαυμαζώ τὸ θάρρος καὶ τὴν δραστηριότητα τοῦ δὸν Βελτράν, Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ἡ νεκρὰ γυνὴ μετ' ἐνθουσιασμοῦ, δέστις ἐπλήγωσε τὴν καρδίαν τοῦ Ἐρρίκου. 'Αγκαπῶ νὰ βλέπω ἀνθρώπους ἔχοντας ἴσχυρὰν θέλησιν, ἡ δοποία ἐπὶ τέλους πάντοτε θριαμβεύει. Τοιοῦτοι ἀνθρωποι δὲν εἶνε δυνατόν ποτε νὰ ζήσωσιν ἀρχαντεῖς. Ζῶντες, θ' ἀπολαμβάνωσι τῆς ὑπολήψεως ὅλου τοῦ κόσμου, ἀποθανόντες δέ, θ' ἀρήσωσιν ἀθάνατον τὴν μνήμην των.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Ἐρρίκου συνωρρυώθη παραδόξως. 'Ενομίσε πρὸς στιγμὴν διὰ ἡλιττώθη ὁ πρὸς αὐτὸν ἔρως τῆς Ἀγνῆς καὶ ἡσθάνθη μυχίαν θλίψιν.

'Αλλὰ δὲν ἔτιχε καιρὸν ν' ἀπαντήσῃ. 'Η μουσικὴ εἶχε πάντες πατινάζουσα καὶ βαθεῖα σιγὴ ἐπεκράτει καθ' ὅλον ἐκεῖνο τὸ μανιωδές πλῆθος.

Πάντων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν μετὰ συγκινήσεως πρὸς τὸ ἱερόν, τὰς βαθμίδας τοῦ δοποίου κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀνήρχοντο εἰς δημόσιος κήρυξ καὶ εἰς ἀστυομικὸς κλητήρα.

Εἰς δὲν νεῦμα τοῦ μαρκησίου Δὲ Βιλλένα, δὲν δημόσιος κήρυξ πρέστητο τῆς δικαιοσύνης δὲν πέπει πλέον νὰ ἐμπιστευῇ εἰς τὰς χειρας ἐνός βασιλέως, δέστις μολύνει αὐτό. Στερηθήτω λοιπὸν τοῦ ξίφους τῆς δικαιοσύνης δὲν Ἐρρίκος τῆς Καστιλίας!

'Ο δημόσιος κήρυξ πάλιν ἐσιώπησεν, δὲν κόμης Δὲ Παλένσιας, πλησιάσας πρὸς τὸ ἀνδρείκελον τοῦ μονάρχου, ἀφήρεσεν αὐτῷ τὸ ἐμβλημα τοῦτο τῆς δικαιοσύνης.

Φρενητιώδεις ζητωκραυγαῖς ἀντήχησαν πανταχόθεν.

'Η Ἀγνή δὲν ἐδυνήθη τότε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα της, βλέπουσα τὸν ἀνθρώπον ἐκείνον, τὸν δοποῖον τοσοῦτον περιπαθῶς ἡγάπησεν, ἀκούοντας ἀπαθῶς τὰς ὑδρεις ἐκείνας, ωςεὶ ἐπρόκειτο περὶ ἄλλου τινός. "Οθεν, συγκινηθεῖσα ἐξ αἰδούς, ἐταπείνωσε τὴν κεφαλὴν καὶ δὲν ἐτόλμησε ν'

• Μεταξὺ τῶν ἀναριθμήτων κατηγοριῶν, αἵτινες ἐπιβαρύνουσιν αὐτόν, τέσσαρες μόνον θ' ἀπαγγελθῶσι δημοσίᾳ.

• Πρώτη. Εἶνε ἀνάξιος τοῦ θρόνου δένο-

χος οὗτος μονάρχης, ἀφοῦ δὲν δύναται νὰ διοικήσῃ αὐτὸς ὁ δίδιος· εἰνε ἔνοχος, διότι παρέδωκε τὰ ἡνία τοῦ κράτους καὶ τὴν φροντίδα τῶν δημοσίων ὑποθέσεων εἰς τὰς χειρας τοῦ δὸν Βελτράν Δὲ Λά Κουέζα, δέστις μέχρι τοῦδε ἐκυβέρνησε δεσποτικῶς τὸ ἔθνος, καὶ ἐνώπιον τοῦ δόποιου δὲν ἀνέχεται νὰ κλίνῃ τὸν αὐχένα ὁ ὑπερήφανος καὶ ἀνέξαρτης λαὸς της Καστιλίας. "Ηδη, ἐπειδὴ τὸ στέμμα εἶνε βαρὺ διὰ τὸν βασιλέα φυρτίον, τὸ ἔθνος δόλον ἀποφαίνεται διμοθυμαδόν, δέστι πρέπει νὰ τεθῇ ἐπὶ ἀλλης κεφαλῆς, δυναμένης νὰ φέρῃ τὸ βάρος αὐτοῦ. Στερηθήτω λοιπὸν τοῦ διαδήματος δὲν δὸν Ἐρρίκος τέταρτος, βασιλεὺς τῆς Καστιλίας·

• Ο δημόσιος κήρυξ ἐσιώπησεν, δὲ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Τολέδης, πλησιάσας μετὰ μεγαλοπρεπούς ιεροπεπείας πρὸς τὸ ἀνδρείκελον τοῦ βασιλέως, ἀφήρεσε τὸ στέμμα ὅπερ εἴπερ.

Τὴν τολμηρὰν ταύτην πρᾶξιν τοῦ ἀρχιεπίσκοπου διεδέχθησαν ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγαῖ.

• Η Ἀγνή καὶ ὁ Λεδέσμας ἡρώτων διὰ τοῦ βλέμματος τὸν βασιλέα, ἐν ἦτο κακιός νὰ δώτωσι τὸ σύνθημα· ἀλλ' οὗτος διὰπήντησεν εἰς αὐτοὺς δι' ἀπαθούς φωνῆς:

• Καὶ ἀν ὅλη ἡ γῆ τῆς Ισπανίας πλημμυρήση ἐκ τοῦ αἰματος τῶν τέκνων της, καὶ ἀν αἱ οἰκίαι αὐτῆς μεταβληθεσίν εἰς ἐρείπια καὶ τέρραν, καὶ ἀν ὅλος ὁ κόσμος μὲ καταρασθῆ, δὲν θὰ κινηθῶ ἀπὸ τὴν θέσιν μου! 'Αφοῦ ηδη, δέτε ἐφέρνη πρὸς τὸν λαόν μου ἀγχόθες καὶ ἐλεήμων, μὲ δορίζει τοσοῦτον σκληρῶς, τί θὰ ἐπράτε τότε ἀν ἐπεχείρουν τι κατ' αὐτοῦ;

• Ο δημόσιος κήρυξ ἐπανέλαβε στεντωρείας τὴ φωνή:

• Δευτέρω. 'Ο βασιλεὺς Ἐρρίκος διεταρτος τῆς Καστιλίας εἶνε ἀνάξιος νὰ φέρῃ τὴν σπάθην τῆς δικαιοσύνης, διότι δὲν μεταχειρίζεται αὐτὴν πρὸς διπεράσπισιν τῶν δικαιών των διηκόνων του. Οἱ εὐνοούμενοι αὐτοῦ, μεροληπτούντες, ἐκδίδουσι θεσπίσματα παραβλάπτοντα τὰ δημόσια συμφέροντα. Κατὰ συνέπειαν, τὸ ἐμβλημα τοῦτο τῆς δικαιοσύνης δὲν πέπει πλέον νὰ ἐμπιστευῇ εἰς τὰς χειρας ἐνός βασιλέως, δέστις μολύνει αὐτό. Στερηθήτω λοιπὸν τοῦ ξίφους τῆς δικαιοσύνης δὲν δὸν Ερρίκος τῆς Καστιλίας!

• Ο δημόσιος κήρυξ πάλιν ἐσιώπησεν, δὲν κόμης Δὲ Παλένσιας, πλησιάσας πρὸς τὸ ἀνδρείκελον τοῦ μονάρχου, ἀφήρεσεν αὐτῷ τὸ ἐμβλημα τοῦτο τῆς δικαιοσύνης. Φρενητιώδεις ζητωκραυγαῖς ἀντήχησαν πανταχόθεν.

• Η Ἀγνή δὲν ἐδυνήθη τότε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα της, βλέπουσα τὸν ἀνθρώπον ἐκείνον, τὸν δοποῖον τοσοῦτον περιπαθῶς ἡγάπησεν, ἀκούοντας ἀπαθῶς τὰς ὑδρεις ἐκείνας, ωςεὶ ἐπρόκειτο περὶ ἄλλου τινός. "Οθεν, συγκινηθεῖσα ἐξ αἰδούς, ἐταπείνωσε τὴν κεφαλὴν καὶ δὲν ἐτόλμησε ν'

• Μιαν λέξιν, Μεγαλειότατε, εἶπεν δὲν θὰ τι-

